

Utbildningsinspektion i Björketorpskolan

UTBILDNINGSINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Normer och värden
2. Kunskaper

Verksamheten:

3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning, stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut angående förbättrings- och kritikområden.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Björketorpskolan	Antal barn/elever/studerande
Grundskola	94
Skolbarnsomsorg	40
Förskoleverksamhet	38
Förskoleklass	12

Utbildningen i rektorsområdet omfattar förskoleklassen samt årskurserna 1-6. Skolans elever och pedagogiska personal arbetar i en arbetsenhet, som utgörs av årskurserna 1-6. Vidare finns det tre arbetslag, som omfattar förskoleklassen t.o.m. årskurs 2 samt ett för vardera årskurserna 3-4 och 5-6.

Det finns en förskoleklass, två klasser i årskurs 2 samt en klass vardera i årskurserna 3-6.

Skolan har två byggnader, en äldre från 1930-talet och en nyare från 1990-talet. Skolgården är stor och inbjuder till såväl rörelse och lek som bollsporter. Vidare ligger skolan i utkanten av Björketorp, som ligger i Viskadalen, med natursköna områden i omgivningen.

Björketorpskolan är en liten skola och har ett vikande elevunderlag.

Genomförandet av inspektionen i Björketorpskolan

Skolverket sände den 1 december 2003 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för Björketorpskolan har varit undervisningsråden Thomas Nilsson och Helén Svelid. Besök i Björketorpskolan genomfördes den 16 april 2004.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Björketorpskolan, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt.

Rapporten grundar sig även på ett frågeformulär om åtgärdsprogram, vilket skickats till och fyllts i av grundskolans rektorer och specialpedagoger. Skolverket har tidigare, under 2001-2002, gjort en nationell kartläggning av åtgärdsprogram i syfte att studera och analysera förekomsten, användningen och innehållet i åtgärdsprogram ("Kartläggning av åtgärdsprogram och särskilt stöd i

grundskola” Skolverket 2003, Stockholm.). Frågorna i det nu aktuella formuläret är hämtade från kartläggningen. Inspektörerna har också tagit del av skolornas åtgärdsprogram.

Vidare grundar sig rapporten även på en skolbilsundersökning med frågeformulär, vilket skickats till och fyllts i av föräldrar med barn i förskoleklass samt i grundskolans årskurs 2, 6 och 9. Skolverket gör regelbundna attitydundersökningar bland elever i grundskolan och gymnasiet, lärare i grund- och gymnasieskola, skolbarnsföräldrar och allmänhet i syfte att få information om olika intressentgruppers syn på, bilder av och attityder till skolan. Inspektörerna har också tagit del av föräldrarnas egna kommentarer under ”övriga synpunkter” i frågeformuläret. Frågorna i det nu aktuella formuläret är hämtade från ”Attityder till skolan 2003”.

I Björketorpskolan genomfördes intervjuer med rektorn, lärare samt elever. Lektioner i samtliga årskurser besöktes.

Bedömning

1. Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna skall också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden. Eleverna skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att utveckla normer och värden enligt läroplanernas mål.

Vid Björketorpskolan pågår en aktiv och medveten satsning för att eleverna skall utveckla förståelse och respekt för varandra. Vid intervjuer framkommer att skolan tidigare haft problem med elevers förhållningssätt till varandra. Rektorn och lärare menar att en lugn och trygg miljö är grunden för att eleverna skall ha lust att lära.

Skolans kvalitetsredovisning lyfter särskilt fram att en mycket fin stämning har präglat året. Det har varit få konflikter bland barnen.

Skolan har både klassråd och elevråd. Intervjuer med elevrådsrepresentanter visar att klassråden är forum för att få fram synpunkter och önskemål till elevrådet. När elevrådet sammanträder väljs vid varje tillfälle såväl ordförande som sekreterare. Det förs alltid protokoll när elevrådet sammanträder.

Exempel på önskemål som förts fram från eleverna via elevrådet till rektorn är fler bollar på rasterna, bättre bänkar, lugnare miljö på rasterna samt mer slöjd. Resultaten har, enligt elevrådet, blivit mer tid i slöjden, inget bråk på rasterna samt en avgränsad bollplan.

Skolan har ett faddersystem som innebär att eleverna i årskurs 6 är faddrar för eleverna i årskurs 1 och motsvarande system finns för eleverna i årskurs 5 gent-

emot förskoleklassen. Enligt eleverna har detta inneburit en tryggare miljö på rasterna och ett bättre förhållningssätt elever emellan. Inspektörerna konstaterar att faddrar i de äldre årskurserna spontant tar kontakt med sina fadderbarn under rasterna. Eleverna både leker och utövar diverse bollspel tillsammans. I samtal med lärare bekräftas fadderverksamhetens positiva betydelse för elevernas förhållningssätt till varandra.

Elever i de tidigare årskurserna berättar att de är delaktiga i planeringen av sitt arbete och schemaläggningen av verksamheten för kommande vecka. Det finns uppgifter som måste hinnas med och därefter finns det tid för valfria områden eller uppgifter att arbeta med. Lektionsbesök visar att elever i de tidigare årskurserna som är klara med de obligatoriska arbetsuppgifterna får arbeta med mer repetitiva uppgifter än att fortsätta med fördjupningar eller andra arbetsuppgifter eller områden.

Vidare berättar eleverna att de får vara med och bestämma om var och hur de skall sitta i klassrummet, hur grupper skall formuleras samt vilka lekar som skall lekas. Vid besök i verksamheten ser inspektörerna elever och klasser som får påverka både form och innehåll i undervisningen. I årskurs 6 finns det under lektionen en medvetenhet hos både läraren och eleverna. Läraren visar elever stort förtroende och eleverna tar egna beslut. Eleverna är dessutom delaktiga i diskussionen som leder fram till målen och innehållet för uppgifterna.

I intervjuer med lärare framkommer att skolans arbete med elevernas förhållningssätt har gett speciellt synliga resultat när det är klassens timme eller klassråd. Olika elever är ordförande för klassrådet eller är ansvariga för klassens timme. Övriga elever är då lugnare och visar respekt för både det som sägs eller utförs samt för den som har ordet.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolans resultat av arbetet med normer och värden är mycket bra.

2. Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Skolan skall sträva efter att varje elev tillägnar sig kunskaper inom utbildningens ämnesområden och kurser men även utvecklar en tillit till sin egen förmåga och en nyfikenhet och lust att lära. Målen för lärandet anges närmare i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

Vid Björketorpskolan redovisas resultaten av de nationella proven i årskurs 5 för läsåret 2002/2003. Av de 11 eleverna i årskurs 5 var det en elev som inte nådde målen i svenska, engelska och matematik samt ytterligare två elever som inte nådde målen i engelska.

För att bedöma elevernas kunskaper i relation till målen i årskurs 5 genomförs diagnostiska prov och tester i årskurs 2. Med utgångspunkt i utfallet från dessa bedömer lärarna att det finns många elever i årskurs 2 som är i behov av särskilt stöd.

De allra flesta eleverna är medvetna om målen för utbildningen. Med hänsyn till ålder och andra förutsättningar berättar eleverna om vad och varför de lär sig olika moment i exempelvis i matematik, svenska och slöjd. Lektionsbesök visar också på motsatsen. Inspektörerna möter elever som inte kan redogöra för vilket ämne de har eller varför de utför vissa arbetsuppgifter.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolans redovisade kunskapsresultat är bra. Inspektörerna menar dock att samtliga elever, med hänsyn till ålder och andra förutsättningar, bör vara medvetna om såväl vilket ämne som pågår som kursplanemålen.

3. Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten i skolan vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med elever och föräldrar i arbetet för att forma en god miljö – fysiskt och psykosocialt - för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

Vid Björketorpskolan finns det en ambition att på bästa sätt få en verksamhet som är utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar samt för att ge eleverna möjlighet till delaktighet och samverkan.

Det finns matråd, trygghetsråd, klassråd samt skolråd. Björketorpskolans skolråd motsvarar begreppet elevråd. Eleverna berättar att de vid varje tillfälle det är klassråd eller skolråd utser ordförande och sekreterare. Samtliga elever skall få möjligheter att få framträda på förtroendeposter. Till skolrådet väljs en klassrepresentant från varje klass. Eleverna berättar att klassråd och skolråd inte hålls regelbundet.

Elever menar att de har inflytande över lärandet. I de tidigare årskurserna finns det tid för eget arbete i schemat. Eleverna berättar att det då finns möjligheter att fritt välja både områden och arbetsgifter. Lektionsbesök visar dock att eleverna då får arbeta med mer repetitiva uppgifter än fortsätta med fördjupningar eller andra arbetsuppgifter och områden. Under ett lektionsbesök i årskurs 6 skall eleverna nyhetsredovisa för eleverna i årskurs 5. Eleverna måste redovisa från olika nyhetsområden, till exempel utrikes och inrikes, sport och väder. Eleverna får dock valfritt, inom nämnda områden, göra ett urval samt välja redovisningsform. Inspektörerna lägger märke till att det hos eleverna i årskurs 6 såväl som i de tidigare årskurserna finns en medvetenhet och en vilja samt möjligheter till inflytande över det egna lärandet. Inspektörerna uppfattar dock att eleverna får frihet och ansvar inom vissa givna ramar.

Skolans arbetsplan innefattar en handlingsplan mot mobbning. Handlingsplanen innefattar det vidare perspektivet ”kränkande behandling” men anger inte perspektiven elev - elev, elev - vuxen samt vuxen - elev. Inspektörerna uppfattar att planen är känd i verksamheten. Intervjuer visar att kränkande behandling

inte är vanligt i Björketorpskolan. Lärarna berättar att skolan tar kontakt med vårdnadshavaren direkt när en elev blir utsatt för kränkande behandling.

Rektorn berättar att skolan bedriver ett utvecklingsarbete med normer och värden för att förebygga kränkande behandling. Rektorn har med hjälp av ESF (European Social Fund) gjort en analys som visar att skolan bör arbeta med goda relationer via EQ (förhållningssätt mot varandra), barnmassage och portfolio. Skolan fick ett anslag från ESF på 200 000 kronor för fortbildning av personalen. Samtliga i personalen fick gå en sjudagars kurs i EQ. Inspektörerna konstaterar att eleverna är medvetna om vikten av ett gott förhållningssätt till varandra, att portfolios är levande dokument för både lärare och elever samt att eleverna har avsatt tid i schemat för massage. Inspektörerna får se exempel på detta i årskurs 6 där elever slumpvis delas in i grupper för att massera varandra till tonerna av lugn musik.

Det finns ett så kallat trygghetsråd i Björketorpskolan. I trygghetsrådet ingår en elev från varje klass, skolsköterskan, två lärare samt rektorn. Läraren, i respektive klass, väljer en elev som de har stort förtroende för. Syftet är att eleverna skall vara kanaler för att lyfta fram eventuella fall av kränkande behandling som inte är synliga för samtliga i verksamheten.

Samtliga elever har tillgång till skolhälsovård. Skolsköterskan finns på skolan varje tisdag förmiddag under fyra timmar. Skolläkaren är inhyrd för hälsoundersökningarna. Vidare har eleverna via distriktets elevvårdsteam också tillgång till psykolog, kurator, talpedagog samt specialpedagog.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att verksamheten i skolan är mycket väl utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Skolan arbetar aktivt för en god arbetsmiljö och för att motverka alla former av kränkande behandling. Skolans handlingsprogram mot kränkande behandling bör dock innefatta perspektiven elev - elev, elev - vuxen samt vuxen - elev.

Vidare bedömer inspektörerna att elevernas möjlighet till delaktighet och inflytande är bra men bör också omfatta de tillfällen eleverna vill vidga samt fördjupa sina kunskaper istället för att arbeta med repetitiva arbetsuppgifter.

4. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå de nationella målen för utveckling och lärande skall främst utformas av eleverna och personalen. Skolan skall samverka med hemmen. Läroplanerna, andra statliga förordningar och kursplanerna ger riktlinjer för arbetet. Det finns bestämmelser om timplaner och ämnes- och kursstruktur, riktlinjer för stödinsatser, för betygssättning och utvecklingssamtal, för utbildning på arbetsplatser, en garanterad undervisningstid etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbetssätten genom att beskriva vilka kunskaper, färdigheter och övrig utveckling barnen och ungdomarna skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att nå målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

Den pedagogiska verksamheten och undervisningen finns beskriven i skolans arbetsplan. Inspektörerna konstaterar att ett antal kapitel inleds med författningstext, med de krav författningarna ställer på verksamheten i förskolan och

skolan. Därefter berättas hur skolan skall arbeta för att eleverna skall kunna nå fram till målen. Vidare finns det i arbetsplanen bearbetade kursplaner i svenska och matematik. Intervjuer och besök i verksamheten visar att arbetsplanerna styr undervisningens planering och genomförande.

Rektorn och lärarna menar att organisationen både är funktionell samt ger möjligheter till flexibilitet. Besök i verksamheten visar att lärarna både arbetar med den enskilda årskursen, med två årskurser tillsammans samt med grupperingar med elever från olika årskurser. Lektionsbesöken visar en flexibilitet i arbetssätten och arbetsformerna. Vidare ser inspektörerna elever som arbetar såväl enskilt som i grupp.

I skolans arbetsplan anges som mål att samtliga elever skall ha en egen portfolio. I portfolion finns elevens individuella studieplan samt de egna målen för undervisningen. Vidare skall det finnas eget material samt elevens egna utvärderingar. Vid besök i verksamheten visas mycket omfattande portfolios och inspektörerna uppfattar att eleverna mycket aktivt använder dessa under skoldagen. Enligt skolans kvalitetsredovisning använder samtliga klasser portfolion i utvecklingssamtalen. Under utvecklingssamtalet analyseras elevens utveckling. Analysen leder till insikter som i sin tur leder till en individualiserad planering för eleven. Föräldrarna delges resultatet av analysen vid utvecklingssamtalet. Analysen, som innehåller mål, blir därefter utgångspunkten för nästa utvecklingssamtal. Intervjuer och enkäter visar att elever och föräldrar upplever utvecklingssamtalen som mycket bra.

Skolan har rutiner för att identifiera elever i behov av särskilt stöd och ge dessa elever adekvat stöd. När skolan upptäcker elever i behov av särskilt stöd diskuteras ärendet först av en grupp bestående av specialläraren, rektorn samt elevens lärare. Därefter tas ärendet upp hos elevvårdsteamet. Efter denna diskussion tas kontakt med föräldrarna och det upprättas vanligen ett åtgärdsprogram.

Svaren på det frågeformulär om åtgärdsprogram som rektorn och pedagogerna vid Björketorpskolan lämnat in visar att av skolans 93 elever har 20 behov av särskilda stödåtgärder, vilket de också får från skolan. Det är 14 elever som har ett upprättat åtgärdsprogram. Rektorn bedömer att skolans stödåtgärder är tillräckliga för de flesta eleverna men att behovet av resurser för enskild undervisning är större än skolan förmår att ge.

Åtgärdsprogrammen tjänar en mängd syften vid skolan till exempel som stöd i den pedagogiska verksamheten, som underlag för fördelning av resurser, utvärdering av elevens utveckling, utvärdering av skolans insatser och för att tydliggöra vad som överenskommits mellan elev, vårdnadshavare och skola.

Vid inspektionen granskades sju åtgärdsprogram. Granskningen visar att åtgärdsprogrammen innehåller tydliga problembeskrivningar och att de innehåller mål. Elevens individuella problematik står i centrum. Av åtgärdsprogrammen framgår vem som är ansvarig för olika insatser och i de flesta fall att elev och vårdnadshavare medverkat vid upprättandet av programmet.

Rektorn och de lärare som gemensamt besvarat frågorna i Skolverkets frågeformulär anser att de överenskomna åtgärderna i ganska stor utsträckning genomförs och att de i oftast leder till de uppställda målen. Gruppen anser att

åtgärdsprogrammen är mycket viktiga bland annat för att alla skall känna delaktighet och se att skolan bryr sig om dem.

Åtgärdsprogrammen följs upp regelbundet.

Utvärderingar av lärandet sker av eleverna i deras portfolios. Intervjuer visar att lärare och elever inte utvärderar tillsammans. Lärarna berättar dock att de utvärderar sin verksamhet efter varje termin men att det inte sker någon dokumentation. De i personalen som ansvarar för utvecklandet av portfolios utvärderar kontinuerligt sitt arbete. Skolan genomför inte någon övergripande utvärdering.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolans pedagogiska verksamhet och undervisning är bra, men kan utvecklas. Eleverna bör ges ökade möjligheter till delaktighet och inflytande vid de tillfällen eleverna vill vidga samt fördjupa sina kunskaper istället för att arbeta med repetitiva arbetsuppgifter.

Inspektörerna bedömer att skolan inte upprättar åtgärdsprogram för samtliga elever som är i behov av särskilt stöd.

5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolornas inre organisation och arbete. Sammantaget har dessa skyldighet att se till att rätten till utbildning och till att nå nationella mål tillgodoses.

Frågor som behandlas vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen samt värna enskilds rättsäkerhet.

Barn- och ungdomsförvaltningen i Marks kommun är indelad i fyra distrikt. Förvaltningschefen benämns skolchef. Björketorpskolan ligger i Skene distrikt. Som chef för skolorna i distriktet finns det en områdeschef. Vid Björketorpskolan, liksom vid övriga skolor, finns det en rektor.

Rektorn har ett övergripande ansvar för det pedagogiska, administrativa samt personalledande arbetet för rektorsområdet. Hon är utbildad förskollärare, har pedagogisk vidareutbildning samt mångårig erfarenhet som rektor. Rektorn tillträdde sin tjänst i Björketorpskolan för fyra år sedan och känner sig förtrogen med den dagliga verksamheten i skolan men önskar att det fanns mer tid till pedagogiska samtal med personalen. Rektorn har anmält sitt intresse för den statliga rektorsutbildningen.

Eleverna känner sin rektor och menar att de har god kontakt med henne. Rektor syns i verksamheten. Vidare berättar eleverna att rektorns engagemang i arbetet med att förebygga kränkande behandling har lett till förbättringar för eleverna. Lärarna anser rektorn vara förtrogen med verksamheten. Rektorn är engagerad och ofta ute i klasserna samt tar tag i situationer som uppstår.

Skolan upprättar kvalitetsredovisningar, den senaste avser läsåret 2002/2003. I den redovisas mål från arbetsplanen, exempelvis om portfolio, värdegrunden

samt elevinflytande. Inspektörerna konstaterar att skolans kvalitetsredovisning inte nämner något om elevernas kunskaper eller kunskapsmål. I vissa delar redogörs resultat utan att därefter konstatera om målen nåtts, när resultaten skall ha uppnåtts, vem i verksamheten som är ansvarig samt åtgärder vid bristande måluppfyllelse.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att verksamhetens styrning och ledning fungerar mycket bra. Rektorn är väl förtrogen med verksamheten och har mycket god pedagogisk insikt.

Inspektörerna bedömer dock skolans skriftliga kvalitetsredovisning som inte godtagbar, eftersom skolorna inte följer upp och utvärderar i vilken grad de nationella målen uppnåtts.

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Barn- och ungdomsutbildningen omfattar förskoleklassen, grundskolan, den obligatoriska särskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Det skall finnas lika möjligheter till utbildning för barn och ungdomar med olika funktionsnedsättningar och möjligheter till utbildning i särskilda utbildningsformer. Inom skolformerna skall det också finnas olika möjligheter för eleverna att individuellt göra val av ämnen, program, inriktningar och kurser. En skola kan, enligt skollagen, profilera sig för att tillgodose olika elevers behov eller öka elevernas motivation för lärande.

Granskningen gäller om det finns tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. Även informationen om möjligheter till olika val av fördjupning, kurser, skolor och utbildningsvägar behandlas.

Björketorpskolan redovisar i sin arbetsplan och inlämnade dokument hur verksamheten planeras för att eleverna skall få tillgång till utbildning och möjligheter till valfrihet inom vissa delar av utbildningen.

Elevers val arrangeras enligt rektorn på olika sätt. Elevers val kan exempelvis vara IT, idrott och hälsa, hemkunskap, drama eller djurskolan 4H. Skolan har som mål att samtliga elever i årskurserna 4-6, inom ramen för elevers val, skall ta ett för Björketorpskolan specialdesignat datakörkort.

Som språkval erbjuds eleverna välja mellan tyska och franska. Undervisningen bedrivs i Sjöboskolan, en annan grundskola inom distriktet. Eleverna får skol-skjuts till språkundervisningen.

Inspektörerna konstaterar att skolan är fysiskt utrustad så att funktionshindrade elever har möjlighet till likvärdig tillgång till utbildning.

Föräldrar och elever informeras om skolans verksamhet regelbundet och på olika sätt. Såväl rektor som lärare skickar informationsbrev. Föräldrarna bjuds in till föräldramöten och regelbundna utvecklingssamtal äger rum. Vidare uppfattar inspektörerna det som att föräldrar besöker skolan spontant och har lätt att få kontakt med såväl rektorn som lärarna.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att tillgången till omsorg och utbildning i Björketorpskolan är god.

7. Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå de nationella målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

I Björketorpskolans rektorsområde finns det 105 elever, uppdelade på förskoleklassen samt årskurserna 1-6. Intervjuer visar att det finns 25 medarbetare på skolan. Vidare visar dokumenten att samtliga lärare utom en har för verksamheten föreskriven utbildning. Läraren som undervisar i årskurs 5 genomgår nu så kallad särskild lärarutbildning (SÄL) för att få behörighet att undervisa i årskurserna 1-7.

Lärarnas fortbildning är både generell och specifik. Kommunen bestämmer innehållet i ett antal fortbildningsdagar per läsår. Lärarna berättar att fortbildningen därutöver är specifik och utgår från verksamhetens behov, vilket bekräftas av såväl arbetsplanen, kvalitetsredovisningen som skolans resursfördelning.

Läromedel och annan undervisningsmateriel är tidsenlig och anpassad till läroplan och kursplaner. Både elever och lärare berättar att datorerna är bra och tillgängligheten till dessa god.

I intervjuer samt vid besök i verksamheten framkommer att den nyare delen av skolan är den "bästa". Den äldre delen beskrivs och synes vara trängre samt mindre ändamålsenlig för flexibla pedagogiska lösningar än den nyare delen av skolan.

Skolans principer för resursfördelning redovisas i den lokala arbetsplanen. Lärarna berättar att de är delaktiga i diskussioner under budgetarbetet och känner till principerna.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att Björketorpskolan har goda resurser för att utbildningen skall kunna genomföras så att de lärande skall nå de nationella målen för utbildningen.

Sammanfattande bedömning

Verksamheten i Björketorpskolan erbjuder goda förutsättningar för att eleverna skall kunna nå de nationella målen för utbildningen. Skolans redovisade kunskapsresultat är bra och resultatet av värdegrundsarbetet mycket bra. Verksamheten i skolan är mycket väl utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Skolan arbetar aktivt för en god arbetsmiljö och för att motverka alla former av kränkande behandling.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- tydliggörande av kursplanernas mål för samtliga elever,
- skolans handlingsplan mot kränkande behandling samt
- elevernas möjlighet till delaktighet och inflytande i undervisningen.

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivna områden skall snarast åtgärdas.

- Åtgärdsprogram upprättas inte för samtliga elever i behov av särskilt stöd (5 kap. 1 § grundskoleförordningen).
- Skolans skriftliga kvalitetsredovisning upprättas inte i enlighet med författningen (1 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet).

Datum

Ort

2004-09-16

Göteborg

Thomas Nilsson

Helen Svelid